

MATEMATIKA FANINING O'QITISH METODIKASI.

Safarova Zarifa Eshnazarovna

*Qashqadaryo viloyati G'uzor tumani 14-umumiy
o'rta ta'lim maktabi Matematika fani o'qituvchisi*

Annotatsiya: Ushbu maqola matematika fanining o'qitish metodikasi va matematika darslarida o'quvchilarni bilimini rivojlantirishda ishlatiladigan interfaol metodlar hamda ushbu interfaol metodlarning dars sifatiga ijobiy ta'siri haqida ma'lumotlar berilgan.

Kalit so'zlar: interfaol metodlar, matematika, integratsiya, ta'lim, bilim, misol.

Matematika o'qitish metodikasi o'quvchilarda matematik tushunchalarni chuqur anglash va ularni samarali qo'llay olishini ta'minlashning muhim jihati hisoblanadi. Samarali o'qitish metodikasi ijobiy ta'lim muhitini yaratish va o'quvchilarda matematikaga ishonch va malaka oshirishga yordam berish uchun muhim ahamiyatga ega. Matematikani o'qitish metodologiyasining kirish qismi ko'pincha qo'llab-quvvatlovchi va inklyuziv sinf madaniyatini o'rnatishga qaratilgan. Bu o'quvchilar o'zlarini qulay his qiladigan, savollar berishlari, xatolarga yo'l qo'yishlari va muammolarni hamkorlikda hal qilishlari uchun joy yaratishni o'z ichiga oladi. Matematikaga ijobiy munosabatni shakllantirish va matematik tushunchalarni real dunyo kontekstlarida o'rganish qiymatini ta'kidlash o'quvchilarning motivatsiyasi va faolligi uchun juda muhimdir. Bundan tashqari, dastlab matematikaning dolzarbligi va amaliy qo'llanilishi bilan tanishtirish o'quvchilarga ushbu fanning kundalik hayoti va kelajakdagi faoliyatidagi ahamiyatini tushunishga yordam beradi. Bu matematik tushunchalar fan, texnologiya, muhandislik, iqtisod va kundalik qarorlar qabul qilish kabi sohalarda qanday ishlatilishini ta'kidlashni o'z ichiga olishi mumkin. Bundan tashqari, samarali kirish metodikasi ko'pincha o'quvchilarning oldingi bilimlarini baholashni va har qanday potentsial bilimdagi kamchiliklarni bartaraf etishni o'z ichiga oladi. O'quvchilarning mavjud matematik ko'nikmalarini tushunish va takomillashtirish yo'nalishlarini aniqlash o'quvchilarning turli ehtiyojlarini qondirish uchun o'qitishni moslashtirish uchun muhim ahamiyatga ega. Matematikani o'qitish haqida gap ketganda, o'qituvchilar ko'pincha o'quvchilarning bilimini oshirish uchun turli xil samarali strategiyalardan foydalanadilar. Bular muammoli ta'lim, amaliy mashg'ulotlar, texnologiyadan foydalanish va formativ baholash kabi tushunchalarni o'z ichiga olishi mumkin. Muammoli ta'lim o'quvchilarga matematik fikrlash va muammolarni hal qilish ko'nikmalarini talab qiladigan real muammolar yoki senariylarni taqdim etishni o'z ichiga oladi. Bu yondashuv o'quvchilarni matematik tushunchalarni chuqurroq anglashlariga yordam berib, o'z bilimlarini amaliy

masalalarni yechishda qo'llashga undaydi. Differentensial ta'lim o'quvchilarning turli xil ta'lim ehtiyojlarini qondirish uchun o'qitish usullari va mazmunini moslashtirishni o'z ichiga oladi. Bu turli darajadagi qiyinchilik, muqobil baholash usullari yoki turli qobiliyatlar va o'rganish uslublarini moslashtirish uchun shaxsiylashtirilgan o'rganish yo'llarini taqdim etishni o'z ichiga olishi mumkin. Manipulyatorlardan foydalanish, eksperimentlar o'tkazish yoki interfaol matematik o'yinlar bilan shug'ullanish kabi amaliy mashg'ulotlar mavhum matematik tushunchalarni o'quvchilar uchun yanada tushunarli va ochiq qilib qo'yishi, tajriba orqali o'rganish orqali ularning tushunishini kuchaytirishi mumkin. Texnologiyalardan, jumladan, ta'lim dasturlari, raqamli vositalar va interfaol doskalardan foydalanish o'quvchilarga matematik tushunchalarni o'rganish, muammoni yechish jarayonlarini vizuallashtirish va multimedia resurslari bilan shug'ullanish uchun dinamik va interfaol usullarni taqdim etishi mumkin. Viktorinalar, munozaralar va tengdoshlarni tekshirish kabi formativ baholash strategiyalari o'quvchilar va o'qituvchilar uchun qimmatli fikr-mulohazalarni taqdim etishi mumkin, bu esa ko'rsatmalarga tuzatishlar kiritish va qo'shimcha yordam kerak bo'lgan sohalarni aniqlash imkonini beradi. Samarali matematikani o'qitish ko'pincha o'quvchilarning o'ziga xos ehtiyojlari va muayyan dars yoki bo'limning o'quv maqsadlariga moslashtirilgan ushbu metodologiyalarning kombinatsiyasini o'z ichiga oladi. Buning zamirida o'quvchilarni qiziqtirish, ularning matematik tushunchalar haqidagi tushunchalarini chuqurlashtirish hamda real vaziyatlarda matematikani o'rganish va undan foydalanishga ijobiy va ishonchli munosabatni shakllantirish maqsadi yotadi.

Matematika o'qitishda interfaol usullarni qo'llash o'quvchilarning fanni tushunish va faolligini sezilarli darajada oshirishi mumkin. Interfaol yondashuvlarni matematika ta'limiga integratsiyalashning bir qancha samarali strategiyalari:

1. O'quv o'yinlari: O'quv dasturiga matematikaga asoslangan o'yinlar va boshqotirmalarni kiritish o'rganishni yanada qiziqarli qilish va raqobatbardosh, ammo hamkorlikda o'rganish muhitini rivojlantirishga yordam beradi. O'yinlar tushunchalarni mustahkamlash, muammoni hal qilish ko'nikmalarini shakllantirish va tanqidiy fikrlashni rivojlantirish uchun ishlatilishi mumkin.

2. Texnologiya integratsiyasi: Interfaol doskalar, o'quv ilovalari va onlayn simulyatsiyalardan foydalanish o'quvchilarga matematik tushunchalarni dinamik va vizual tarzda o'rganish uchun interfaol vositalarni taqdim etishi mumkin.

3. Real dunyo ilovalari: Matematik tushunchalarni real hayot senariylari va ilovalari bilan bog'lash o'quvchilarga o'rganayotgan narsalarining ahamiyatini ko'rish imkonini beradi. Ushbu yondashuv matematikani yanada mazmunli qilishi va o'quvchilarga uning kundalik hayotda qanday ishlatilishini tushunishga yordam beradi.

5. Hamkorlikda o'rganish: Guruhlarda ishlash va o'rtoqlar o'rtasidagi muhokamani rag'batlantirish interaktiv muammolarni hal qilish va muloqot qilish ko'nikmalarini

rivojlantirishi mumkin. Hamkorlikdagi faoliyat o'quvchilarning bir-biridan o'rganishiga va matematik tushunchalarni chuqurroq tushunishiga yordam beradi.

Xulosa:

Ushbu interfaol usullarni matematika ta'limiga integratsiyalash orqali o'qituvchilar turli xil o'rganish uslublariga mos keladigan va o'quvchilarga matematik ta'limning faol ishtirokchisi bo'lish imkoniyatini beradigan yanada dinamik va qiziqarli o'quv muhitini yaratishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Yunusova D.I. Matematikani o'qitishning zamonaviy texnologiyalari, (darslik) T.: 2007
2. Mirzaahmedov M., Rahimqoriyev A., Ismoilov Sh. Matematika, Umumiy o'rta ta'lim maktablari 6-sinfi uchun darslik. -T.: "O'qituvchi", 2017.
3. Azamov A. Xaydarov B., Kuchkarov A., Sariqov Ye., Sag'diyev U. Geometriya. Umumiy o'rta ta'lim maktablari 7- sinfi uchun darslik. -T.: "Yangiyo'lpoligrafservis", 2017.
4. Alixonov S. «Matematika o'qitish metodikasi». T., «O'qituvchi» 1992 yil.
5. Alixonov S. « Matematika o'qitish metodikasi » Qayta ishlangan II nashri. T., «O'qituvchi» 1997 yil.